TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2009. gada 15. oktobrī *

Lieta C-263/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Högsta domstolen* (Zviedrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 29. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 19. jūnijā, tiesvedībā

Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening

pret

Stockholms kommun genom dess marknämnd.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: ceturtās palātas priekšsēdētājs, kurš veic otrās palātas priekšsēdētāja pienākumus, Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] (referents), tiesneši K. Toadere [*C. Toader*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], K. Šīmans [*K. Schiemann*] un L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*],

* Tiesvedības valoda — zviedru.

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],
sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 7. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening* vārdā — P. Šēnings [*P. Schönning*] un G. Hēgberga Bjorka [*G. Högberg Björck*], *jur kand*,

— Zviedrijas valdības vārdā — A. Falka [*A. Falk*], K. Petkovska [*K. Petkovska*], K. Meijere-Zaica [*C. Meyer-Seitz*] un S. Johannesone [*S. Johannesson*], pārstāves,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — Ž. B. Leņelo [*J.-B. Laignelot*] un P. Dejmeka [*P. Dejmek*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2009. gada 2. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvas 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 175, 40. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. maija Direktīvu 2003/35/EK (OV L 156, 17. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 85/337"), noteikumus.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening* (*Djurgården-Lilla Värtan* Vides aizsardzības apvienība, turpmāk tekstā — "*Miljöskyddsförening*") un *Stockholms kommun genom dess marknämnd* (Stokholmas pašvaldība, turpmāk tekstā — "*Stockholms kommun*").

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesības

Direktīva 2003/35

3 Direktīvas 2003/35 1. pants ir izteikts šādi:

"Šīs direktīvas mērķis ir sekmēt to saistību īstenošanu, kas izriet no Orhūsas konvencijas [par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties [vērsties] tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem, kas Eiropas Kopienas vārdā apstiprināta ar Padomes 2005. gada 17. februāra Lēmumu 2005/370/EK (OV L 124, 1. lpp.)], konkrētāk:

a) paredzot sabiedrības līdzdalību dažu vides plānu un programmu izstrādē;

b) uzlabojot sabiedrības līdzdalību un paredzot noteikumus par iespēju griezties [vērsties] tiesās saistībā ar Padomes Direktīvām 85/337/EEK un 96/61/EK."

Direktīva 85/337

4 Direktīvas 85/337 1. panta 2. punktā ir noteikts:

"Šajā direktīvā:

[..]

sabiedrība ir viena vai vairākas fiziskas vai juridiskas personas un — saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem vai praksi — to apvienības, organizācijas vai grupas;

attiecīgā sabiedrības daļa ir sabiedrības daļa, kuru ietekmē vai var ietekmēt ar vidi saistīto lēmumu pieņemšanas procedūra, kas minēta 2. panta 2. punktā, vai kura ir šajā jautājumā ieinteresēta; piemērojot šo definīciju, uzskata, ka nevalstiskās organizācijas, kuras cīnās par vides aizsardzību un atbilst visām attiecīgās valsts tiesību aktu prasībām, ir ieinteresētas."

5 Saskaņā ar Direktīvas 85/337 2. pantu:

"1. Dalībvalstis nosaka visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu ka, pirms tiek dota piekrišana, uz tiem projektiem, kuriem var būt nozīmīga ekoloģiskā ietekme, *inter alia*, to rakstura, izmēra vai atrašanās vietas dēļ, attiektos prasība par attīstības saskaņošanu un novērtējumu attiecībā uz to ietekmi. Šie projekti ir noteikti 4. pantā.

2. Ekoloģiskās ietekmes novērtējumu var iekļaut dalībvalstīs pastāvošajā projektu apstiprināšanas procedūrā vai, ja tas neizdodas, citā procedūrā, vai procedūrā, kas jāizveido, lai īstenotu šīs direktīvas mērķus.

[..]

3. Neskarot 7. pantu, dalībvalstis var izņēmuma gadījumos nepakļaut konkrētu projektu pilnībā vai daļēji noteikumiem, kas paredzēti šajā direktīvā.

Šajā gadījumā dalībvalstis:

a) apsver, vai būtu vajadzīgs cita veida novērtējums;

b) attiecīgajai sabiedrības daļai dara zināmu informāciju, kas iegūta a) apakšpunktā minētajā cita veida novērtējumā, informāciju, kura attiecas uz atbrīvojumu un tā piešķiršanas iemesliem;

[..].”

6 Direktīvas 85/337 4. pantā ir noteikts:

1. Saskaņā ar 2. panta 3. punktu I pielikumā uzskaitītos projektus pakļauj novērtējumam saskaņā ar 5. līdz 10. pantu.

2. Saskaņā ar 2. panta 3. punktu dalībvalstis:

a) ar katra gadījuma pārbaudēm

vai

b) pēc dalībvalsts noteiktajiem limitiem vai kritērijiem

attiecībā uz II pielikumā uzskaitītajiem projektiem nosaka, vai projekts jānovērtē saskaņā ar 5. līdz 10. pantu.

Dalībvalstis var nolemt piemērot gan a), gan b) apakšpunktā minēto kārtību.

3. Kad katra gadījuma pārbaude ir paveikta vai ir noteikti limiti vai kritēriji, kas paredzēti 2. punktā, ņem vērā attiecīgos atlasītos kritērijus, kas paredzēti III pielikumā.

4. Dalībvalstis nodrošina, lai tas, ko kompetentās iestādes nosaka saskaņā ar 2. punktu, tiktu paziņots sabiedrībai.

7 Direktīvas 85/337 I pielikuma 11. punktā norādīts uz "gruntsūdeņu novadīšan[u] vai mākslīg[o] gruntsūdeņu pievadīšan[u], ja novadītā vai pievadītā ūdens daudzums gadā ir līdzvērtīgs vai pārsniedz 10 miljonus kubikmetru".

8 Šīs direktīvas II pielikuma 10. punkta ar nosaukumu "Infrastruktūras projekti" l) apakšpunktā norādīta "gruntsūdeņu novadīšana vai mākslīgā gruntsūdeņu pievadīšana, kas nav iekļauta I pielikumā".

9 Direktīvas 85/337 6. pants ir izteikts šādi:

"[..]

2. Pēc iespējas agrīnākā stadijā ar vidi saistītā lēmuma pieņemšanas procedūrā, kas minēta 2. panta 2. punktā, un vēlākais, tiklīdz pamatoti iespējams šādu informāciju sniegt, sabiedrībai sniedz informāciju ar publisku paziņojumu vai citā piemērotā veidā, piemēram, elektroniskajos sabiedrības saziņas līdzekļos, ja tie ir pieejami, šādos jautājumos:

a) lūgums piešķirt atļauju;

b) tas, ka uz konkrēto projektu attiecas ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un, attiecīgā gadījumā, šīs direktīvas 7. pants;

c) sīkāka informācija par kompetentajām iestādēm, kas atbild par lēmuma pieņemšanu un kurās var saņemt attiecīgu informāciju, un kam var iesniegt atsauksmes vai jautājumus, kā arī atsauksmju vai jautājumu iesniegšanas termiņš;

d) iespējamo lēmumu būtība vai — ja iespējams tikai viens lēmums — lēmuma projekts;

e) norāde uz tās informācijas pieejamību, kas savākta, ievērojot 5. pantu;

f) norāde uz attiecīgās informācijas pieejamības laiku, vietu un veidu;

g) sīkāka informācija par tiem priekšdarbiem sabiedrības līdzdalībai, kas veikti saskaņā ar šā panta 5. punktu.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka pieņemamā termiņā attiecīgajai sabiedrības daļai ir pieejama:

a) visa informācija, kas savākta saskaņā ar 5. pantu;

b) saskaņā ar valsts tiesību aktiem — būtiskākie ziņojumi un ieteikumi, kurus kompetentā iestāde vai iestādes ir saņēmušas līdz laikam, kad attiecīgo sabiedrības daļu informē saskaņā ar šā panta 2. punktu;

c) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīvas 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai noteikumiem [(OV L 41, 26. lpp.)] — šā panta 2. punktā neminēta informācija, kas attiecas uz lēmumu, kuru pieņem saskaņā ar 8. pantu, un kas kļūst pieejama tikai pēc attiecīgās sabiedrības daļas informēšanas saskaņā ar šā panta 2. punktu.

4. Attiecīgajai sabiedrības daļai laikus dod reālas iespējas piedalīties vides lēmumu pieņemšanas procedūrā, kas minēta 2. panta 2. punktā, un tālab tai ir tiesības sniegt atsauksmes un paust viedokļus kompetentajai iestādei, kamēr vēl tiek izskatītas visas iespējas un nav pieņemts lēmums attiecībā uz atļaujas piešķiršanas lūgumu.

5. Dalībvalstis paredz sīki izstrādātus noteikumus sabiedrības informēšanai (piemēram, izsūtot informāciju pa pastu noteiktā teritorijā vai publicējot to vietējā laikrakstā) un attiecīgās sabiedrības daļas viedokļa apzināšanai (piemēram, aicinot iedzīvotājus izteikties rakstiski vai veicot sabiedrības aptauju).

6. Dažādajos lemšanas posmos jāparedz pieņemami termiņi, ar tiem atvēlot pietiekami daudz laika sabiedrības informēšanai un ļaujot attiecīgajai sabiedrības daļai sagatavoties un efektīvi piedalīties vides lēmumu pieņemšanā saskaņā ar šo pantu."

10 Direktīvas 85/337 10.a pants ir izteikts šādi:

"Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar valsts tiesību sistēmu attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem:

a) kas ir pietiekami ieinteresēti vai,

b) ja dalībvalsts administratīvi procesuālajās tiesībās tas paredzēts kā priekšnoteikums — kuru tiesības ir aizskartas,

ir iespēja pārskatīšanas kārtībā ierosināt lietu tiesā [var vērsties tiesā] vai citā neatkarīgā un objektīvā struktūrā, kas izveidota ar tiesību aktiem, lai apstrīdētu tādu lēmumu, darbību vai bezdarbības būtības vai procesuālo likumību, uz kuru attiecas šīs direktīvas noteikumi par sabiedrības līdzdalību.

Dalībvalstis nosaka, kurā stadijā minētos lēmumus, darbības vai bezdarbību var apstrīdēt.

Dalībvalstis nosaka, kas tieši uzskatāms par pietiekamu ieinteresētību un tiesību aizskārumu, paturot prātā mērķi — attiecīgajai sabiedrības daļai nodrošināt tiesas pieejamību. Tālab šā panta a) apakšpunkta sakarā jebkuras 1. panta 2. punktā minētajām prasībām atbilstošas nevalstiskās organizācijas interesi uzskata par pietiekamu. Uzskata arī, ka šādām organizācijām ir tiesības, kas var tikt aizskartas, kā noteikts šā panta b) apakšpunktā.

Šā panta noteikumi neliedz lietu nodot iepriekšējai izskatīšanai administratīvā iestādē, un — ja valsts tiesību aktos ir šāda prasība — tie neietekmē prasību pirms juridiskās pārskatīšanas procedūras piemērošanas izmantot visas iespējas administratīvajā pārskatīšanas procedūrā.

Visām šīm procedūrām jābūt godīgām, taisnīgām, laicīgām un ne pārmērīgi dārgām.

Lai veicinātu šā panta noteikumu efektivitāti, dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai ir pieejama praktiska informācija par piekļuvi administratīvajām un tiesu pārskatīšanas procedūrām.”

Valsts tiesības

11 Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 11. nodaļas 2. un 9. pantu gruntsūdens novadīšana un ūdens pievadīšana nolūkā vairot šo gruntsūdeņu daudzumu, kā arī

šim mērķim paredzēto iekārtu būvniecība ir hidrotehniskie darbi, kam vajadzīga atļauja. Pieteikumu atļaujas saņemšanai pirmajā instancē izskata *Miljödomstol*, piemērojot šī likuma 11. nodaļas 9. panta b) punktu. Vides lietu palātu spriedumus un nolēmumus var pārsūdzēt vides lietu augstākajā palātā, savukārt, piemērojot šī likuma 23. nodaļas 1. un 9. pantu, tās spriedumus var apelācijas kārtībā pārsūdzēt *Högsta domstolen* (Augstākā tiesa).

12 Noteikumi par ietekmes uz vidi novērtējumu ir rodami Vides aizsardzības likuma 6. nodaļā. Tajā cita starpā ir noteikts, ka subjektam, kurš grasās veikt darbus, kuriem vajadzīgs saskaņojums, jāapspriežas ar *Länsstyrelsen* [lēnes pārvaldi], uzraudzības iestādi, un privātpersonām, kuru intereses var tikt uzskatītas par īpaši aizskartām. Tad lēnes pārvaldei ir jāizlemj, vai var būt paredzams, ka darbi varētu būtiski ietekmēt vidi. Ja lēnes pārvaldes atzīst, ka paredzams, ka darbi to šādi varētu ietekmēt, apspriešanās jāveic arī ar citām valsts iestādēm, pašvaldībām, sabiedrību un organizācijām, kuru intereses var tikt uzskatītas par aizskartām.

13 Tiesības iesniegt prasību saskaņā ar Vides aizsardzības likumu tiek regulētas 16. nodaļas 12. un 13. pantā. Pārsūdzības tiesības, kas piekrīt tiesvedības dalībniekiem un noteiktām organizācijām un iestādēm, tiek regulētas 16. nodaļas 12. un nākamajos pantos. Atbilstoši 13. pantam bezpeļņas apvienība, kas atbilst zināmiem [minētajā] tiesību normā izvirzītajiem nosacījumiem, drīkst pārsūdzēt spriedumus un nolēmumus jautājumā par projektēšanas atļauju, apstiprināšanu un atbrīvojumu, kas pieņemti saskaņā ar Vides aizsardzības likumu.

14 Saskaņā ar šajā pašā 13. pantā noteikto apvienībai ir jāizpilda trīs nosacījumi, proti, saskaņā ar tās statūtiem apvienības mērķim jābūt sekmēt dabas vai vides aizsardzību, tai ir jābūt veikušai darbību Zviedrijā vismaz trīs gadus un tajā ir jābūt vismaz 2000 biedriem.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

15 *Stockholms kommun* (Stokholmas pašvaldība) noslēdza līgumu ar energoapgādes uzņēmumu par apmēram vienu kilometru gara tuneļa izbūvi kabeļu elektropārvades līnijai caur uzkalniem starp Stokholmas Ziemeļdjūrgordenā [*Norra Djurgården*] esošajiem Jorthāgenas [*Hjorthagen*] un Fisšengas [*Fisksjööäng*] rajoniem tā, lai augstsprieguma gaisvadu kabeļu līniju varētu aizvietot ar kabeļiem, kas izvilkti caur tuneli.

16 Šī projekta īstenošanai, pirmkārt, bija jānodrošina kabeļu elektropārvades tunelī un pa tā pieejas tuneli ieplūstošā gruntsūdens novadīšana un, otrkārt, uz noteiktiem apvidū esošiem zemesgabaliem jāizbūvē iekārtas ūdens novadīšanai un to ievadīšanai gruntī vai iežos nolūkā atsvērt iespējamo gruntsūdens līmeņa samazinājumu.

17 *Länssyrelsen i Stockholms län* (Stokholmas lēnes Reģionālā pārvalde) 2004. gada 27. maija lēmumā, lemjot par pārbaudi saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 6. nodaļu, nolēma, pamatojoties uz veikto pārbaudi par ietekmes uz vidi novērtējumu attiecībā uz projektu, ka attiecīgā darbība varētu būtiski ietekmēt vidi, konkrētāk, gruntsūdeņus.

18 Ar 2006. gada 13. decembra spriedumu *miljödomstolen vid Stockholms tingsrättla* (Stokholmas Rajona tiesas Vides lietu palāta) saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 11. nodaļu piešķīra *Stockholms kommun* atļauju attiecīgo darbu veikšanai.

19 *Miljöskyddsförening* pārsūdzēja šo nolēmumu *Svea hovrätt Miljööverdomstolen* (Svelandes Apelācijas tiesas Augstākajā vides lietu palātā), bet šī apelācijas sūdzība

tika atzīta par nepieņemamu, pamatojoties uz to, ka *Miljöskyddsförening* neatbilda Vides aizsardzības likuma 16. nodaļas 13. pantā izvirzītajai prasībai par vismaz 2000 biedriem, lai tā būtu tiesīga pārsūdzēt likumā paredzētos spriedumus un nolēmumus.

20 *Miljöskyddsförening* pārsūdzēja šo nolēmumu par nepieņemamību *Högsta domstolen*.

21 Tajā tā uzdeva jautājumu par to, vai projekts, par kuru ir strīds, izriet no Direktīvas 85/337 kā tās II pielikuma 10. punkta l) apakšpunktā paredzēts projekts, šim punktam saskaņā ar šīs direktīvas zviedru valodas versiju šķietami ietverot tikai gruntsūdeņu novadīšanu un to turpmāku izmantošanu. Turklāt tā arī uzdeva jautājumu par to, ko tieši ietver Orhūsas konvencijā paredzētās tiesības vērsties tiesā un vai šādā sakarā ar Zviedrijas likumu noteiktie nosacījumi nav pārāk ierobežojoši.

22 Tādējādi *Högsta domstolen* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas 85/337 II pielikuma 10. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas uz hidrotehniskajiem darbiem, kas ietver kabeļu elektropārvades tunelī ieplūstošā gruntsūdens novadīšanu un ūdens pievadīšanu (ievadīšanu) gruntī vai iežos, lai atsvērtu gruntsūdens samazinājumu, un šā ūdens novadīšanai un pievadīšanai paredzētu iekārtu izbūvi un uzturēšanu?

2) Ja uz pirmo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši: vai Direktīvas 85/337 10.a pantā ietvertais noteikums — ka ar zināmiem nosacījumiem ieinteresētajai sabiedrībai jābūt iespējai pārskatīšanas kārtībā ierosināt lietu tiesā [vērsties tiesā] vai citā neatkarīgā un objektīvā ar likumu izveidotā struktūrā, lai apstrīdētu lēmumu

materiāltiesisko vai procesuālo likumību, — nozīmē, ka ieinteresētā sabiedrība ir tiesīga pārsūdzēt tiesas nolēmumu, kas saistībā ar projektēšanas atļauju pieņemts tiesvedībā lietā, kurā ieinteresētajai sabiedrībai ir bijusi iespēja piedalīties jautājuma par projektēšanas atļauju izvērtēšanā šajā tiesā un sniegt savus apsvērumus?

3) Ja uz pirmo un otro jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši: vai Direktīvas 85/337 1. panta 2. punkts, 6. panta 4. punkts un 10.a pants jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā uz, pirmkārt, 6. panta 4. punktā un, otrkārt, 10.a pantā minēto attiecīgo sabiedrības daļu valsts tiesību aktos var izvirzīt atšķirīgas prasības, kuru iznākumā mazas vietēja mēroga vides aizsardzības apvienības ir tiesīgas piedalīties 6. panta 4. punktā minētajās lēmuma pieņemšanas procedūrās saistībā ar projektiem, kas var būtiski ietekmēt vidi teritorijā, kurā attiecīgā[s] apvienība[s] darbojas, bet tām nav tādu pārsūdzības tiesību kā 10.a pantā minētās?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

23 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa šaubās par to, vai tāds projekts, par kādu ir pamata lieta, ir jāuzskata par atbilstošu jēdzienam "gruntsūdeņu novadīšana vai mākslīgā gruntsūdeņu pievadīšana, kas nav iekļauta I pielikumā" Direktīvā 85/337, kas minēts šīs direktīvas II pielikuma 10. punkta l) apakšpunktā.

24 Kā uzskata iesniedzējtiesa, šī II pielikuma 10. punkta l) apakšpunkts tā zviedru valodas versijā varot ietvert tikai gruntsūdeņu novadīšanu to turpmākai izmantošanai.

25 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka Kopienu tiesību normu vienveidīgas piemērošanas un līdz ar to vienveidīgas interpretācijas nepieciešamība izslēdz iespēju šaubu gadījumā aplūkot tiesību normas tekstu izolēti tikai vienā no tās versijām, bet gluži pretēji — prasa, lai tas tiktu interpretēts un piemērots, ievērojot tekstus citās oficiālajās valodās (2006. gada 9. marta spriedums lietā C-174/05 *Zuid-Hollandse Milieufederatie* un *Natuur en Milieu*, Krājums, I-2443. lpp., 20. punkts, kā arī 2009. gada 29. janvāra spriedums lietā C-311/06 *Consiglio Nazionale degli Ingegneri*, Krājums, I-415. lpp., 53. punkts).

26 Turklāt šādas interpretācijas nepieciešamība noteic, ka, ja Kopienu tiesību normas teksts dažādu valodu versijās atšķiras, attiecīgā norma ir jāinterpretē saistībā ar tā tiesiskā regulējuma vispārējo sistēmu un mērķi, kurā šī norma ietilpst (skat. šajā sakarā 1995. gada 7. decembra spriedumu lietā C-449/93 *Rockfon*, *Recueil*, I-4291. lpp., 28. punkts).

27 Attiecībā uz Direktīvas 85/337 II pielikuma 10. punkta l) apakšpunktu no dažādu valodu, proti, vācu, angļu, spāņu, somu, franču, itāļu, holandiešu, poļu un portugāļu valodu, versiju pārbaudes izriet, ka šī norma attiecas uz gruntsūdeņu novadīšanu un pievadīšanu, kas nav minētas šīs direktīvas I pielikumā, neatkarīgi no šo darbību veikšanas mērķa un it īpaši no tā, kas pēc tam tiek veikts ar šādi novadītu vai pievadītu ūdeni.

28 Turklāt šīs pašas direktīvas I pielikuma 11. punktā nav norādīti kritēriji darbībām ar gruntsūdeņu novadīšanu vai pievadīšanu, kuru novadītā vai pievadītā ūdens daudzums gadā sasniedz vai pārsniedz 10 miljonus kubikmetru.

29 Visbeidzot, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka Direktīvas 85/337 piemērošanas joma ir plaša un tās mērķis ir ļoti plašs (skat. 2008. gada 28. februāra spriedumu lietā C-2/07 *Abraham* u.c., Krājums, I-1197. lpp., 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

30 Tādējādi Direktīvas 85/337 II pielikuma 10. punkta l) apakšpunkta noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie ietver visas gruntsūdeņu novadīšanas un mākslīgās pievadīšanas darbības, kas nav iekļautas šīs direktīvas I pielikumā, neatkarīgi no to mērķa, kas nozīmē, ka tie ietver arī darbības, kurās nav paredzēta turpmāka šo ūdeņu izmantošana.

31 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka tāds projekts, par kādu ir pamata tiesvedība un kas ietver kabeļu elektropārvades tunelī ieplūstošā gruntsūdens novadīšanu un ūdens pievadīšanu (ievadīšanu) gruntī vai iežos, lai atsvērtu gruntsūdens iespējamo samazinājumu, un šā ūdens novadīšanai un pievadīšanai paredzētu iekārtu izbūvi un uzturēšanu, ietilpst Direktīvas 85/337 II pielikuma 10. punkta l) apakšpunktā neatkarīgi no gruntsūdeņu gala mērķa un it īpaši no tā, vai tie tiks turpmāk izmantoti vai nē.

Par otro jautājumu

32 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 85/337 10.a pantā paredzēts, ka attiecīgās sabiedrības locekļi var celt prasību par lēmumu, ar kuru dalībvalsts tiesu sistēmai piederīga tiesa lēmusi par lūgumu par projekta saskaņošanu, pat ja viņiem ir bijusi iespēja piedalīties šī lūguma izskatīšanā, piedaloties procesā šajā tiesā, un paust savu nostāju šajā sakarā.

33 Direktīvā 85/337, ņemot vērā ar Direktīvu 2003/35, kuras mērķis ir īstenot Orhūsas konvenciju, ieviestos grozījumus, tās 10.a pantā par labu attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem, kas atbilst atsevišķiem nosacījumiem, noteikta iespēja ierosināt lietu tiesā [celt prasību] vai citā neatkarīgā instancē, lai apstrīdētu tās piemērošanas jomā ietilpstošo lēmumu, darbību vai bezdarbības gan būtības [materiāltiesisko], gan procesuālo likumību.

34 Tā šādu prasību var celt saskaņā ar paša noteikuma formulējumu attiecīgajā sabiedrības daļā ietilpstošās personas, kuras ir vai nu pietiekami ieinteresētas, vai kuras, ja valsts tiesības to prasa, norāda, ka kāda no Direktīvā 85/337 paredzētajām darbībām aizskar to tiesības.

35 No šī paša teksta izriet, ka jebkura nevalstiska organizācija, kuras mērķis ir sekmēt vides aizsardzību un kura atbilst prasībām, kuras var tikt pieprasītas valsts tiesībās, atbilst attiecīgās sabiedrības daļas kritērijiem, kas noteikti Direktīvas 85/337 1. panta 2. punktā, aplūkojot to kopsakarā ar 10.a pantu.

36 Turklāt Direktīvas 85/337 6. panta 4. punkts īpaši nodrošina attiecīgajai sabiedrības daļai reālas iespējas piedalīties vides lēmumu pieņemšanas procedūrā attiecībā uz projektiem, kas var būtiski ietekmēt vidi.

37 Fakts, ka tādu saskaņojumu projektam par elektropārvades līniju apakšzemes kabeli un ūdens izvadīšanu, par kādu ir pamata lieta, kas ir lēmums Direktīvas 85/337 10.a panta izpratnē, devusi tiesa atbilstoši savai administratīvajai kompetencei, nav šķērslis, lai šī sprieduma 35. punktā norādītajiem nosacījumiem atbilstoša apvienība atbilstoši valsts tiesībās noteiktajai kārtībai izmantotu savas tiesības vērsties tiesā par šo lēmumu.

38 Pirmkārt, tiesību ierosināt lietu tiesā [vērsties tiesā] Direktīvas 85/337 10.a panta izpratnē priekšrocība nav atkarīga no apstrīdēto lēmumu vai aktu pieņēmušās iestādes administratīvā vai tiesu varas rakstura. Otrkārt, dalība vides lēmumu pieņemšanā atbilstoši Direktīvas 85/337 2. panta 2. punktam un 6. panta 4. punktam ir savrupus no tiesībām celt prasību tiesā un tai ir cits mērķis; tiesības ierosināt lietu tiesā attiecīgā gadījumā var tikt īstenotas attiecībā uz šajā procesā pieņemtu lēmumu. Tādējādi šāda dalība neietekmē tiesību celt prasību tiesā nosacījumus.

39 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem Direktīvas 85/337 1. panta 2. punkta un 10.a panta izpratnē ir jābūt tiesībām celt prasību par lēmumu, ar kuru dalībvalsts tiesu sistēmai piederīga iestāde lēmusi par projekta saskaņošanu, lai kāda būtu viņu loma šī lūguma izskatīšanā, piedaloties procesā šajā iestādē un izsakot savu nostāju šajā sakarā.

Par trešo jautājumu

40 Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā cenšas noskaidrot, vai, ieviešot Direktīvas 85/337 6. panta 4. punktu un 10.a pantu, dalībvalstis var paredzēt, ka nelielas vietējās vides aizsardzības apvienības piedalās šīs direktīvas 2. panta 2. punktā paredzētajā lēmumu pieņemšanas procedūrā, tomēr nesaņemot tiesības celt prasību par šajā procesā pieņemto lēmumu.

41 No lēmuma par prejudiciālā jautājuma uzdošanu un no tādiem Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem kā debates sabiedriskajā uzklausīšanā ir redzams, ka šo jautājumu it īpaši pamato atbilstošajā valsts tiesiskajā regulējumā esošā norma, ka apvienība, kurā ir vismaz 2000 biedru, var celt prasību par vides jomā pieņemtu lēmumu.

42 No Direktīvas 85/337 izriet, ka tā nošķir, pirmkārt, attiecīgo sabiedrības daļu, kuru skar kāda tās piemērošanas jomā vispār ietilpstoša darbība, un, otrkārt, attiecīgās sabiedrības daļas iekšienē fizisku vai juridisku personu apakškategoriju, kurām, ņemot vērā to īpašo nostāju attiecībā pret attiecīgo darbību saskaņā ar tās 10.a pantu, ir jāatzīst tiesības apstrīdēt darbību saskaņojošo lēmumu.

43 Šajā direktīvā valsts tiesiskā regulējuma ziņā ir atstāts noteikt nosacījumus prasības pieņemamībai. Tās var būt "pietiekamas intereses" celt prasību esamība vai "tiesību aizskārums", kādēļ valsts tiesiskajā regulējumā parasti ir norāde uz vienu vai otru jēdzienu.

44 Attiecībā uz nevalstiskām organizācijām, kuras cīnās par vides aizsardzību, Direktīvas 85/337 1. panta 2. punktā, aplūkojot to kopsakarā ar tās 10.a pantu, ir prasīts, lai tās, kuras "atbilst valsts tiesību aktu prasībām", atbilstoši gadījumam tiktu uzskatītas par tādām, kuras "ir pietiekami ieinteresētas" vai kurām ir kādas no tiesībām, kuras var skart šīs direktīvas piemērošanās jomā esoša darbība.

45 Lai arī patiešām šis pēdējais minētais pants ar atsauci uz šīs direktīvas 1. panta 2. punktu ļauj valstu likumdevējiem noteikt nosacījumus, kurus var prasīt, lai nevalstiska organizācija, kura cīnās par vides aizsardzību, kā apvienība varētu izmantot tiesības celt prasību iepriekš minētajos apstākļos, valsts tiesību normās tādējādi var tikt, pirmkārt, nodrošinātas "plašas iespējas griezties [vērsties] tiesā" un, otrkārt, Direktīvas 85/337 noteikumiem par tiesībām vērsties tiesā piešķirta to lietderīgā iedarbība. Tādējādi šīm valsts tiesību normām nebūtu jārada risks pilnībā liegt Kopienu noteikumu piemērojamību, saskaņā ar kurām tiem, kas ir pietiekami ieinteresēti apstrīdēt kādu projektu, un tiem, kuru tiesības tas apdraud, tostarp vides aizsardzības apvienībām, ir jābūt tiesībām vērsties kompetentajās tiesās.

46 No šāda skatu punkta valsts likumā var tikt prasīts, lai šādai apvienībai, kas ir iecerējusi tiesas ceļā apstrīdēt projektu, uz kuru attiecas Direktīva 85/337, darbības mērķis būtu saistīts ar dabas un vides aizsardzību.

47 Turklāt nebūtu jāizslēdz, ka nosacījums, ka vides aizsardzības apvienībai ir jābūt minimālajam biedru skaitam, var izrādīties būtisks, lai apliecinātu tās faktisko esamību

un darbību. Biedru skaits valsts likumā tomēr nebūtu jānosaka tādā līmenī, kas būtu pretrunā Direktīvas 85/337 mērķiem, it īpaši mērķim ļaut tiesas ceļā viegli kontrolēt no direktīvas izrietošās darbības.

48 Šajā sakarā ir jākonstatē, ka, lai gan Direktīvā 85/337 ir paredzēts, ka attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem, kuri ir pietiekami ieinteresēti apstrīdēt kādu darbību vai kuru tiesības kāda darbība var skart, ir jābūt tiesībām celt prasību par šo darbību saskaņojošu lēmumu, šī direktīva tomēr nekādi neļauj ierobežot tiesības celt prasību, pamatojot ar to, ka attiecīgās personas jau ir varējušas izteikt savu viedokli, piedaloties ar direktīvas 6. panta 4. punktu izveidotajā lēmuma pieņemšanas procesā.

49 Tā Zviedrijas Karalistes norādītais apstāklis, ka valsts tiesību normās tiek piedāvātas plašas iespējas piedalīties lēmuma saistībā ar kādu darbību izstrādāšanas procesā, nekādi nepamato, ka tiesības vērsties tiesā par šajā procesā pieņemto lēmumu ir tikai ierobežojošos apstākļos.

50 Turklāt Direktīva 85/337 attiecas ne tikai uz darbībām reģionālā vai valsts mērogā, bet arī uz mazāka izmēra darbībām, par kurām vietējās apvienības spēj parūpēties labāk. Kā to norādījusi ģenerāladvokāte savu secinājumu 78. punktā, attiecīgā Zviedrijas tiesiskā regulējuma norma ir tāda rakstura norma, kura būtībā vietējām apvienībām atņem visas tiesības vērsties tiesā.

51 Zviedrijas valdība, kura atzīst, ka šobrīd tikai divām apvienībām ir vismaz 2000 biedru un tās atbilst Vides aizsardzības likuma 16. nodaļas 13. pantā noteiktajam nosacījumam, patiešām ir norādījusi, ka vietējās apvienības var vērsties pie kādas no šīm abām apvienībām un lūgt tām celt prasību. Šī vienīgā iespēja tomēr neatbilst Direktīvas 85/337 prasībām, jo, pirmkārt, šīs pilnvarotās apvienības var nebūt ieinteresētas nodarboties ar ierobežota apjoma darbību, otrkārt, pastāv risks, ka tām

tiks iesniegti daudzi šādi lūgumi, attiecībā uz kuriem tām būtu jāveic atlase, kuras kritēriji nebūtu kontrolējami. Visbeidzot, šāda sistēma pēc savas būtības radītu prasību vides jomā filtru, kas būtu tieši pretēji šīs direktīvas jēgai, kuras mērķis, kā tika norādīts šī sprieduma 33. punktā, ir nodrošināt Orhūsas konvencijas īstenošanu.

52 Tādējādi uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 85/337 10.a pants aizliedz tādu valsts tiesiskā regulējuma normu, ar kuru tiesības celt prasību par lēmumu par darbību, kas ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, ir nodrošinātas tikai tām vides aizsardzības organizācijām, kurās ir vismaz 2000 biedru.

Par tiesāšanās izdevumiem

53 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) tāds projekts, par kādu ir pamata tiesvedība un kas ietver kabeļu elektropārvades tunelī ieplūstošā gruntsūdens novadīšanu un ūdens ievadīšanu gruntī vai iežos, lai atsvērtu gruntsūdens iespējamo samazinājumu, kā arī ūdens novadīšanas un pievadīšanas iekārtu izbūvi un uzturēšanu, ietilpst Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvas 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, kas grozīta ar Eiropas

Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. maija Direktīvu 2003/35/EK, II pielikuma 10. punkta l) apakšpunktā neatkarīgi no gruntsūdeņu gala mērķa un it īpaši no tā, vai tie tiks turpmāk izmantoti vai nē;

2) **attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 2003/35, 1. panta 2. punkta un 10.a panta izpratnē ir jābūt tiesībām celt prasību par lēmumu, ar kuru dalībvalsts tiesu sistēmai piederīga iestāde lēmusi par projekta saskaņošanu, lai kāda būtu viņu loma šī lūguma izskatīšanā, piedaloties procesā šajā iestādē un izsakot savu nostāju šajā sakarā;**

3) **Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 2003/35, 10.a pants aizliedz tādu valsts tiesiskā regulējuma normu, ar kuru tiesības celt prasību par lēmumu par darbību, kas ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, ir nodrošinātas tikai tām vides aizsardzības organizācijām, kurās ir vismaz 2000 biedru.**

[Paraksti]